

- Uudistetuissa hankintasäännöissä annetaan **paremmat takeet hankintamenettelyjen asianmukaisuudesta**. Oikeudenmukaisuus, tasapuolisuus ja syrjimättömyys taataan avoimuudella. Julkisiin hankintoihin saattaa liittyä eturistiriitoja ja erilaisia laittomia käytänteitä, jolloin menettely ei etene sääntöjen mukaisesti. Hankintojen yhteydessä esiintyvä korruptio maksaa yhteiskunnalle noin 2 miljardia euroa vuodessa. Tämän vuoksi **eturistiriitoihin** liittyviä sääntöjä tiukennetaan seuraavasti:
  - ”Eturistiriidan” käsite määritellään selkeästi. Se kattaa tilanteet, joissa henkilöillä, jotka osallistuvat hankintamenettelyn toteuttamiseen tai voivat vaikuttaa sen tulokseen, on välitön tai välillinen rahallinen, taloudellinen tai muu henkilökohtainen intressi, joka voi vaarantaa heidän puolueettomuutensa ja riippumattomuutensa menettelyn aikana.
  - EU-maat veloitetaan toteuttamaan toimia, joilla eturistiriidat voidaan ehkäistä ja havaita ja niiden vaikutukset korjata.
- Tarjouskilpailun valmistelun aikana hankintaviranomaiset saattavat konsultoida yrityksiä ja tehdä **alustavia markkinakartoituksia**. Tämä saattaa hyödyttää konsultaatioiden kohteena olleita yrityksiä ja vääristää kilpailua. Uusissa säännöissä markkinakartoituksia säännellään aiempaa tarkemmin:
  - Hankintaviranomaisen on varmistettava, ettei ennalta konsultoidun yrityksen osallistuminen tarjouskilpailuun vaikuta kilpailutilanteeseen.
  - Kaikki tiedot, joita yritys on saanut etukäteiskonsultaation aikana, on annettava myös muille tarjouskilpailuun osallistuville yrityksille.
  - Konsultoitu yritys voidaan viime kädessä sulkea pois hankintamenettelystä, mutta vain silloin, jos yrityksille ei voida muilla keinoin taata tasapuolista kohtelua.
- **Perusteet, joilla yritys voidaan jättää julkisen hankintamenettelyn ulkopuolelle**, täsmentyvät ja laajentuvat. Poissulkemisen syynä voi olla petos- tai korruptiotuomio tai jokin seuraavista:
  - yritys on pyrkinyt vaikuttamaan epäasianmukaisesti hankintapäätöksiin
  - yritys on antanut vääriä tietoja mahdollisista poissulkemisperusteista tai ammatillisista tai teknisistä valmiuksistaan tai taloudellisesta tilanteestaan tai ei ole toimittanut vaadittuja asiakirjoja
  - yritys on tehnyt kilpailua vääristäviä sopimuksia.

Hankintaviranomaiset voivat siis sulkea yrityksen pois hankintamenettelystä, ja myös valtio voi vaatia sen poissulkemista.

Menettelystä pois suljettu yritys voi kuitenkin osoittaa luotettavuutensa esittämällä näyttöä toimenpiteistä, joilla se on korjannut ongelman tai korvannut aiheutuneet vahingot. Tätä mahdollisuutta ei ole, jos poissulkeminen perustuu tuomioistuimen päätökseen.

- **Hankintasopimuksen muuttaminen** sopimuskauden aikana ilman uutta tarjouskilpailua voi olla hankintasääntöjen vastaista. Siksi muutoksia koskevia sääntöjä on haluttu täsmentää ja yksinkertaistaa. Uusien sääntöjen mukaan uutta tarjouskilpailua ei tarvita seuraavissa tapauksissa:
  - Muutokset eivät ole merkittäviä, eli sopimuksen luonne ei niiden johdosta muutu eikä sopimuksesta tule taloudellisesti edullisempi.
  - Muutoksen arvo ei ylitä direktiivin kynnysarvoja ja on lisäksi palvelu- tai tavarahankinnoissa alle 10 % ja rakennusurakoissa alle 15 % alkuperäisen sopimuksen arvosta.
  - Muutokset – niiden rahallisesta arvosta riippumatta – täsmennetään hankintasopimuksessa.
  - Muutokset johtuvat olosuhteista, joita ei ole voitu ennakoida, tai ne liittyvät välttämättömiin lisätöihin, lisäpalveluihin tai ylimääräisiin tavaratoimituksiin, joita ei taloudellisista tai esimerkiksi laitteiden korvattavuuteen tai yhteentoimivuuteen liittyvistä teknisistä syistä voi suorittaa muut kuin alkuperäinen sopimuskumppani. Tällöin hinnanmuutos ei saa olla yli 50 % alkuperäisen sopimuksen arvosta.
- **Avoimuutta** lisätään julkisten hankintojen hallinnointiin liittyvillä toimilla.
  - EU-maat veloitetaan toteuttamaan seuraavanlaisia seuranta- ja raportointitoimia:
    - Hankintasääntöjen rikkomisesta on ilmoitettava kansallisille tarkastusviranomaisille tai muille elimille (tuomioistuimelle, parlamentille tms.), ja seurannan tulokset on julkaistava.
    - Joka kolmas vuosi on laadittava komissiolle seurantaraportti, joka sisältää tiedot soveltamisvirheiden tai oikeudellisen epävarmuuden yleisimmistä syistä (mm. mahdolliset ongelmat sääntöjen soveltamisessa), pk-yritysten osallistumisaktiivisuudesta ja toimista, joilla hankintoihin liittyviä petoksia, korruptiota, eturistiriitoja ja muita sääntöjenvastaisuuksia on pyritty ehkäisemään, havaitsemaan ja korjaamaan.
    - Hankintaviranomaisten on säilytettävä jäljennökset kaikista hankintasopimuksista, joiden arvo on vähintään 1 000 000 euroa (tavara- tai palveluhankintasopimukset) tai 10 000 000 euroa (rakennusurakkasopimukset) sopimusten keston ajan. Näiden sopimusten on oltava julkisesti saatavilla, elleivät asiakirjojen julkisuutta ja tietosuojaa koskevat kansalliset säännöt sitä estä.

- Hankintaviranomaisen on laadittava jokaisesta julkisesta hankintasopimuksesta kirjallinen selvitys, joka
  - sisältää hankintamenettelyn keskeisten päätösten perustelut
  - sisältää selostuksen mahdollisista eturistiriidoista ja niiden johdosta toteutetuista toimenpiteistä
  - toimitetaan komissiolle tai kansallisille viranomaisille niiden pyynnöstä.